

ΜΗΤΡΥΙΑ

Διήγημα

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελίδα 164.

Ἦτο ὠχρὰ καὶ ἰσχνή, μὲ τόξα μελανὰ περὶ τοὺς ἐξαίσιους ὀφθαλμούς, καταβεβλημένη, ὡς νὰ την ἀνήλυσεν ἀποκρυφὸς τις λύπη. Ἐκαμε νεῦμα νὰ καθήσῃ εἰς τὸν νέον ἀπεναντί της. Ἐπ' ὀλίγα λεπτὰ ἔβλεπον ἀλλήλους ἄφωνοι, μ' ἔκφρασιν ἀλγεινῆς συγκινήσεως. Ἐπὶ τέλους ἔλυσεν ἐκείνη τὴν σιωπὴν μὲ τὴν ἀσθενὴ καὶ διακεκομμένην φωνήν της :

« Εἶνε ἴσως ἡ τελευταία φορὰ ποῦ βλέπομεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. . . Πρέπει νὰ σου κάμω μίαν ὁμολογίαν, ἡ ὁποία εἰς κάθε ἄλλην περίστασιν θὰ ἦτο ἔνοχος, ἀλλὰ ὄχι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν. . . Παῦλε. . . δὲν ἤμπο-
ρεσες νὰ κρύψῃς ἀπὸ μένα τὸ αἰσθημά σου. . . εἶνε τὸ μόνο πρᾶγμα, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ κρύψῃ κανεὶς ἀπὸ γυναῖκα. . . Τὸ εἶχα ἐννοήσει. Ἀλλὰ ἂν ἐπροδόθηκες, σὺ δὲν πατῖς· ξεύρω καλὰ ὅτι ἐπάλαιες ὡς ὁ γενναιότερος καὶ ὀντιμότερος τῶν ἀνθρώπων· τὸ μαρτυρεῖ τὴν ἡ ἀναχώρησίς σου, θυσία ἡ ὁποία σώζει καὶ σὲ καὶ ἐμέ.

— Καὶ σᾶς!

— Καὶ ἐμέ, Παῦλε, καὶ ἐμέ. Ποτὲ δὲν ἔχει κανεὶς ὅσην ἰσχνὴν θέλει νὰ ἔχῃ. . . οὔτε καμμία θελήσις εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν καρδίαν αἰσθήματα. . . Εἶχα μαντεύσει ἀμυδρῶς τὸν ἔρωτά σου καὶ πρὶν τοῦ γάμου μου· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην πού μου ἔστειλες τότε, ἀπέκτησα τὴν βεβαιότητα. Τὴν θυμᾶσαι ἐκείνη τὴν ἐπιστολή; Ἀ, Παῦλε, ἦτο γενναία προσπάθεια, ἀ-

ξία εὐγενοῦς καρδίας, ἀλλὰ ματαία καὶ ἀτυχής! Ἀπὸ κάτω ἀπὸ κάθε σου λέξιν, ἐγὼ εὗρισκα κρυμμένας ἐκφράσεις τοῦ θερμοτέρου ἔρωτος. . . Μῆσα ἔς τὰ τόσα ψεύματα, ἐγὼ ἐδιάβαζα μίαν ἀλήθειαν,

τόσο φοβεράν! Εἶδα ὅμως ὅτι ἐπάλαιες νὰ κατανικήσῃς τὸ πάθος σου, καὶ τί νὰ σου 'πῶ, ἐπίστευσα εἰς τὴν δύναμιν τῆς λογικῆς. . . ἐπίστευσα ὅτι τὸ καθήκον θὰ σε ἰάτρευεν ὥστε' ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν καὶ ὅτι θὰ ἤμπορούσαμε νὰ ζήσουμε σὰ μητέρα μὲ παιδί. . . Ἀχ, πόσον ἤμουν ἀπατημένη! Παῦλε μὴ θέλῃς νὰ πατάς τὸν ἑαυτό σου. . . Σὲ εἶδα πολλές φορὲς νὰ βασανίζεσαι ἀπὸ τύψεις, νὰ πάσχῃς, νὰ γωνίζεσαι· ἀλλ' οὔτε ἓνας παλμὸς τῆς καρδίας σου δὲν ὑπῆρξε καθαρὸς ἀπὸ τὸ ἔνοχον αἰσθημά σου! Καὶ νὰ το βλέπω, νὰ το αἰσθάνωμαι, νὰ το φοβοῦμαι, νὰ ἐλπίζω εἰς τὴν πάροδόν του, νὰ σ' ἐξετάζω ὅπως ἱατρὸς τὸν ἀσθενῆ ποῦ πάσχει μυστικὴν ἀσθένειαν, ἕως ὅτου

ἐπέταξαν ἡ ἐλπίδες μου μία-μία. . . εἰς ὀλίγας σου λέξεις! . . Ἐπὶ τέλους. . . ἔγιναν καὶ ἐγὼ ἡ δυστυχιστάτη τῶν συζύγων, ὅπως σὺ ἦσον πρὸ πολλοῦ ὁ δυστυχιστάτος τῶν υἱῶν! . . Παῦλε, θὰ σοῦ το 'πῶ, πρέπει! σκέπτομαι πῶς μπορεῖς νὰ μετριάσῃς τὴν πικρίαν τῆς ψυχῆς σου. . . ἓνα μέρος ἀπὸ τὴ λύπη σου θὰ το ἀποθέσῃς εἰς ἐμέ. . . Ὅχι, δὲν ἔπασχες μόνον ἐσὺ! τὸ ἀνόσιον πάθος σου. . .

— Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ! Δὲν θέλω νὰκούσω περισσό-

Η ΦΩΛΕΑ
Εἰκὼν Κωνσταντ. Φούδελ

τερα. "Ακουσα ὅτι ἀρκεῖ νὰ δηλητηριάσῃ τὴν ζωὴν μου ὅλην.

— Ὁ σκοπὸς μου ἦτο ἄλλος. Δὲν ἤμπορουσα νὰ σ'εὐχαριστήσω δι' ὅ,τι αἰσθάνεσαι πρὸς ἐμέ... δι' ὅ,τι κάμνεις δι' ἐμέ, παρὰ μὲ τὴν αὐταπάρησιν αὐτῆς τῆς λυπηρᾶς ἐξομολογήσεως. Ἡ ἰδέα ὅτι μὲ σώζεις... ἡ ἰδέα ὅτι μ' ἀφίνεις εἰς τὴν ἡρεμίαν... "ὅτι μ' ἀποδίδεις ἄνευ πειρασμῶν εἰς τὸν σύζυγόν μου... αὐτὴ ἡ ἰδέα δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ σε παρηγορήσῃ;

— Τίποτα δὲν εἶνε ἱκανὸν νὰ με παρηγορήσῃ.

— Ὑπάρχουν δύο βεβαιότατα ἱατρικά, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδοκίμασες ἀκόμη· ὁ χωρισμὸς καὶ ὁ χρόνος. Πῆγαινε... φύγε... διασκέδασε... σπούδασε. "Όταν ὁ Θεὸς θελήσῃ νὰ ἐπανιδωθοῦμε, θὰ ἐπανιδωθοῦμε χωρὶς συγκίνησιν ἔνοχον. "Ω, πῶς θὰ ἐνθυμούμεθα τότε τὸν καιρὸν αὐτὸν τῶν ἀδυναμιῶν τῆς νεότητος! Πρὸς τὸ παρόν, μᾶς ἀρκεῖ ἡ συναίσθησις ὅτι δὲν θὰ τον ἐνθυμούμεθα μὲ βάρος εἰς τὴν συνειδήσιν. Ἐκτάμην ὅ,τι μᾶς ἐπρόσταζε τὸ καθήκον καὶ τίποτα περισσότερον... Στάσου, ἔχω κᾶτι νὰ σου δώσω. »

Καὶ ἔσυρεν ἐν συρτάριον τῆς μελανῆς σκευοθήκης. Ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὸ λεύκωμά της, τὸ μελιχρὸν ἐκεῖνο μὲ τὰ ἐπιχρῶσα ἐμπορπώματα, καὶ το ἤνοιξεν. Ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος ἐφάνη ἡ ἀνθοδέσμη τῶν αἱμοχρῶν ἀνεμῶν καὶ παρ' αὐτὴν μία ἐπιστολὴ ἰόχρους μὲ φάκελον ἐσχισμένον...

« Νά, πάρε τὴν » εἶπεν ἡ Ἑρμινία, ἐγχειρίζουσα αὐτὴν εἰς τὸν Παῦλον. « Δὲν θέλω νὰ τὴν ἔχω πλέον· τὴν ἀνέγνωσα πολλές, πολλές φορὲς καὶ φοβοῦμαι μήπως ὁ πειρασμὸς μὲ φέρῃ νὰ το ξανακάμω. Πάρ' τὴν, φύλαξέ τὴν μάλιστα. Ποῖος εἰξεύρει ἂν δὲν θὰ σου ἐμπνεύσῃ τὸ γενναῖον αἶσθημα νὰ τὴν καύσῃς μὲ ὅ,τι ἔνοχον τρέφεις εἰς τὴν καρδίαν σου! Μέσα εἶνε καὶ ἡ ἀνεμῶν σου. Δὲν ἠθέλησα νὰ τὴν ἐνώσω· μαζί μὲ τῆς ἄλλης... »

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν μὲ χεῖρα τρέμουσαν καὶ τὴν ἔθηκεν εἰς τὸ θυλάκιόν του. "Ό,τι ἤκουσε παρὰ τῆς μητρυιάς του τὸν ἐτάραξε τόσον, ὥστε μόλις ἐδυνήθη νάρθρωση κοινὰς τινας λέξεις ἀποχαιρετισμοῦ.

« Ἐλα, Παῦλέ μου, νὰ σε φιλήσω » εἶπεν ἄνευ δισταγμοῦ ἡ Ἑρμινία. « Αὐτὴ τῇ στιγμῇ κανεὶς δὲν θὰ μας ἀρνηθῇ τὴν τελευταίαν αὐτὴν παρηγορίαν... »

Καὶ τὰ δύο δυστυχέστατα πλάσματα ἔπεσαν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων. Τὸ φίλημά των ἀντηλάχθη ἄγνόν, τὸ φίλημα, τὸ ὅποιον ἐμπνέει ἡ κοινὴ συμφορὰ. Ἐκλαυσαν καὶ οἱ δύο πολὺ, πολὺ, καὶ τὰ δάκρυά των κατέρρευσαν ἄφθονα ὡς

ἐάν δι' αὐτῶν ἤθελον νὰ σθέσωσιν ὅλην των τὴν φλόγα!

Τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ πατήρ του καὶ ὁ λαμπρὸς ἐκείνος Ἀγαμέμνων Ζιβρᾶς. "Όσοι ἔλαβον χθὲς τὰ κομψὰ ἐπισκεπτήριά του μὲ τὴν σημείωσιν p. p. c. θὰ ἐμακάρισαν βέβαια τὴν τύχην του· καὶ ὅσοι τὸν ἔβλεπον σήμερον παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατρός του ἐν τῇ ἀμάξῃ κατερχόμενον εἰς Πειραιᾶ, μὲ τὴν πλουσίαν ἀποσκευὴν, μὲ τὴν ἀνοικτὴν ἐνδυμασίαν τοῦ ταξιδίου, μὲ τὸ πιλίδιον καὶ τὸν σάκκον, θὰ ἔλεγον: Τί γλυκεῖα συγκίνησις! πόσον εἶνε εὐτυχής!

Ἐν τούτοις ἐκεῖνος ἤξευρε μεθ' οἴου αἰσθηματος κρυφίας καὶ ἡρέμου θλίψεως ἔβλεπε τὴν προκυμαίαν τοῦ Πειραιῶς μὲ τὴν κίνησιν ἐκείνην καὶ τὴν ζωὴν· τὴν θάλασσαν γαληνιαίαν, σπινθηροβολοῦσαν ὑπὸ τὸν ἥλιον· τὴν πόλιν μὲ τὴν φαιδρὰν πρωϊνὴν ὄψιν· τὸ ἀτμόπλοιον συρίζον ὀξύτατα καὶ ἐκτοξεῦον τολύπας λευκοῦ καπνοῦ· τὰς λέμβους συνωθουμένας ἐν ταραχῇ· κάρρα τρέχοντα ὀρμητικῶς πρὸς τὸ Τελωνεῖον· ἐμποροῦπαλλήλους, σπεύδοντας μὲ πλήρη χαρτοφυλακίων τὰ θυλάκια...

Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου ἐπεκράτει σχετικὴ γαλήνη. Ἐπιβάται ἦσαν ὀλίγοι, ἀποχαιρετίσαντες ἤδη τοὺς συνοδεύοντας αὐτοὺς καὶ παραδόσαντες τὰς ἀποσκευὰς των, κινούμενοι μετὰ πάσης ἀνέσεως, ἄφωνοι, βλέποντες λοξῶς. Ἐδῶ ἤκουσεν ὁ Παῦλος ἐπὶ μακρὸν τὰς τελευταίας συμβουλὰς τοῦ πατρός του καὶ τὰς χαριτολογίας τοῦ Ζιβρᾶ, πρὸς τὰς ὁποίας ἐμειδία ἄνευ ὀρέξεως...

Ἐπὶ τέλους ἐδόθη τὸ σημεῖον τοῦ ἀπόπλου. Καὶ οἱ τρεῖς ἔσπευσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς κλίμακος, παρὰ τὴν ὁποίαν περιέμενεν ἡ λέμβος. Ὁ κ. Ἀνδρεάδης ἐγέλα μετὰ τῶν δακρύων του καὶ κατησπάζετο τὸν υἱόν του, πλήρης εὐχῶν καὶ ἐλπίδων. Πτωχὸς πατήρ! Ἄν ἐγνώριζε πόσον δυστυχῇ κατέστησε τὸν υἱόν του χωρὶς νὰ θέλῃ! Καλλίτερον νὰ μὴ ἐμάνθανε ποτὲ τίποτε!...

Ὁ Παῦλος τὸν ἀφῆκε μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἀμιγῇ του εὐτυχίαν, εἰς τὴν γλυκειάν του πλάνην. Μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν τοῦ χωρισμοῦ, ἐν ᾧ ὁ πατήρ του κατήρχετο κατόπιν τοῦ Ζιβρᾶ τὴν κλίμακα τοῦ ἀτμοπλοίου, — ἡ ἑλὶξ ἔπλησεν ἤδη τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πυρσκάφον συνεκλονεῖτο, — ὁ Παῦλος ἔκυψεν ἄνωθεν παρὰ τὸ οὖς του, καὶ ἐρριφοκινδύνευσεν ὀλίγας λέξεις, ἐγκλειούσας πικρότατον παράπονον:

« Θὰ περάσω ἐπίτηδες ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, γιὰ νὰ πάγω 'ς τὴ Νεάπολι. Θέλω νὰ κλαύσω 'ς τὸν τόπο ποῦ 'πέθανε ἡ μητέρα μου. »

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

